

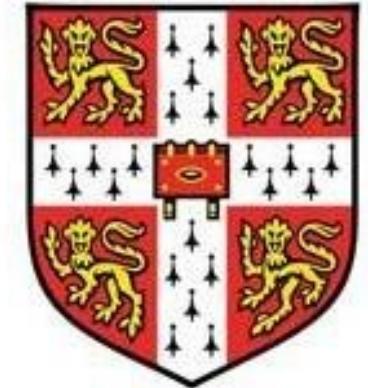
ሰነድነትነው

(*Scholasticism*)

1000 - 1350 ዓ.ም

□ የትምህርት እምር

(The explosion of scholasticism)

UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

- ይህ አመን የእውቀት ጥማት የነበረበት አመን ነው::
- በሁሉም አቅጣጫ አሁን የምናወቁው የትምህርት ስርዓት መልከት ቅስ በቀስ ያገኘው ከዚህ አመን በመጀመር ነው::
- ተማሪዎች በራሳቸው ተነሳሽነት ለራሳቸው አስተማሪዎችን በደመዱ በመቆጠር ምድማጥቃዊና ፍልሰፍናዊ ገዳያች ላይ እውቀት ለመጨበጥ ይታኑ ነበር::
- በዚህ አመን ነው አሁን በዓለም ላይ የምናወቁዎችው እንደ አካልይርድ (1096) እና ከምብረድ (1209) የሉ የእስርስተዋች የተገነዘተ::

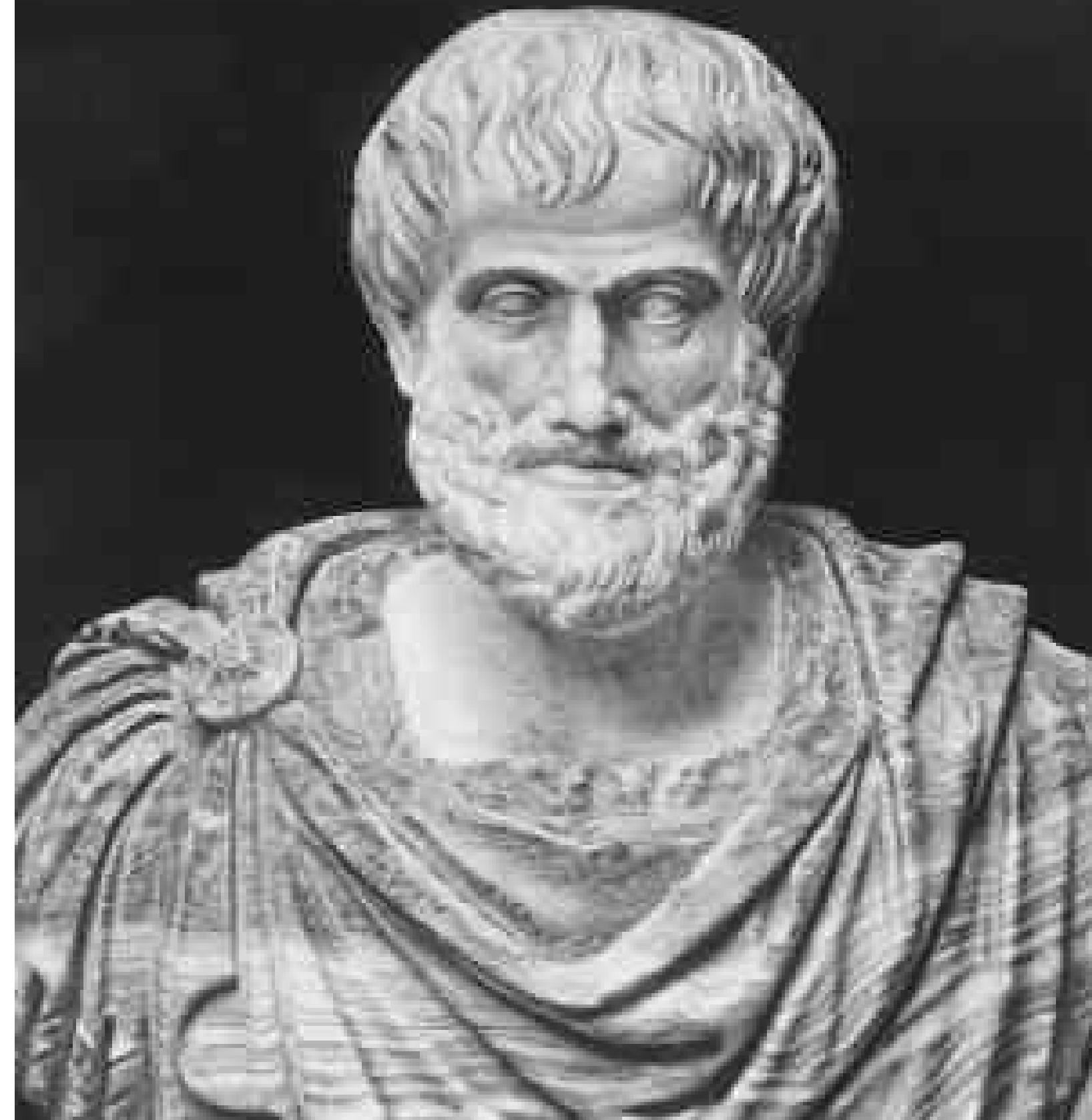

□ አርስቶል

(Aristotle)

የየትከርለታዊ አስተያየሁ - 384 - 322ዓ.ም

- የየትከርለታዊ አስተያየሁ ላይ ቅጥታ ተዕዳዋ
በያመንግሥት በፊላስተድሮስ ነውን የአርስቶል
የፍልሰና አስተያየሁ ያጋግጣ የሚናገድ ጉዳይ ነበር::
- የዘመኑ ትልቅ ጥያቄ "መዕከፍ ቁኩልን እና ክርለታዊ
ፈጥምዎችን ለከኩል ለመረዳት አያምሮን ወይም
አምነትን እንጂቀም?" የሚለው ነበር::
- ለዘመኑ መልስ ፍላጊ በዘመኑ የነበሩ የየትከርለታዊ
ለቃዬን በፊልት ምድብ ተከራለ::

□ የማኅናዊያን

(Rationalists)

- እግዚአብሔር በራሳ ምክሪንታዊ ነው::
- እግዚአብሔር አካምሮ ስጥቶናል፤ መጽሐፍ ቁጥርን ልንረዳ የሚገባው በይንቁለታችን አመዘጋጅነት ነው::

□ የተኞነት ቤት

(Berengar of Tours)

የፍጻው አድራሻ - 999 - 1088ዓ.ም

- የምክያዣ ማስተካከለ አድራሻ ነበር፡፡
- “ምስጥረ ቁርባን ለምልከት እንደ ደበዳ ወይኑ ወደ
ከርስቲያን ስጋና ደም አይለውም፡፡”

□ አስኔንድ

(*Obscurantist*)

- መዳከና ቁጥርን ለንረዳ የሚገባው በእምነት ነው::

□ የፌዴራል ደማናን

(Peter Damian)

የፍጻትዕወን - 1007 – 1072/73ዓ.ም

- እማንያን ፍሳሽ አረማካኝ ነበር፡፡
- በመጀመሪያ ቁጥር መለያ ስልጣን ያሞን የነበረ ስው፡፡

□ ማዕከላዊያን

(Centrist)

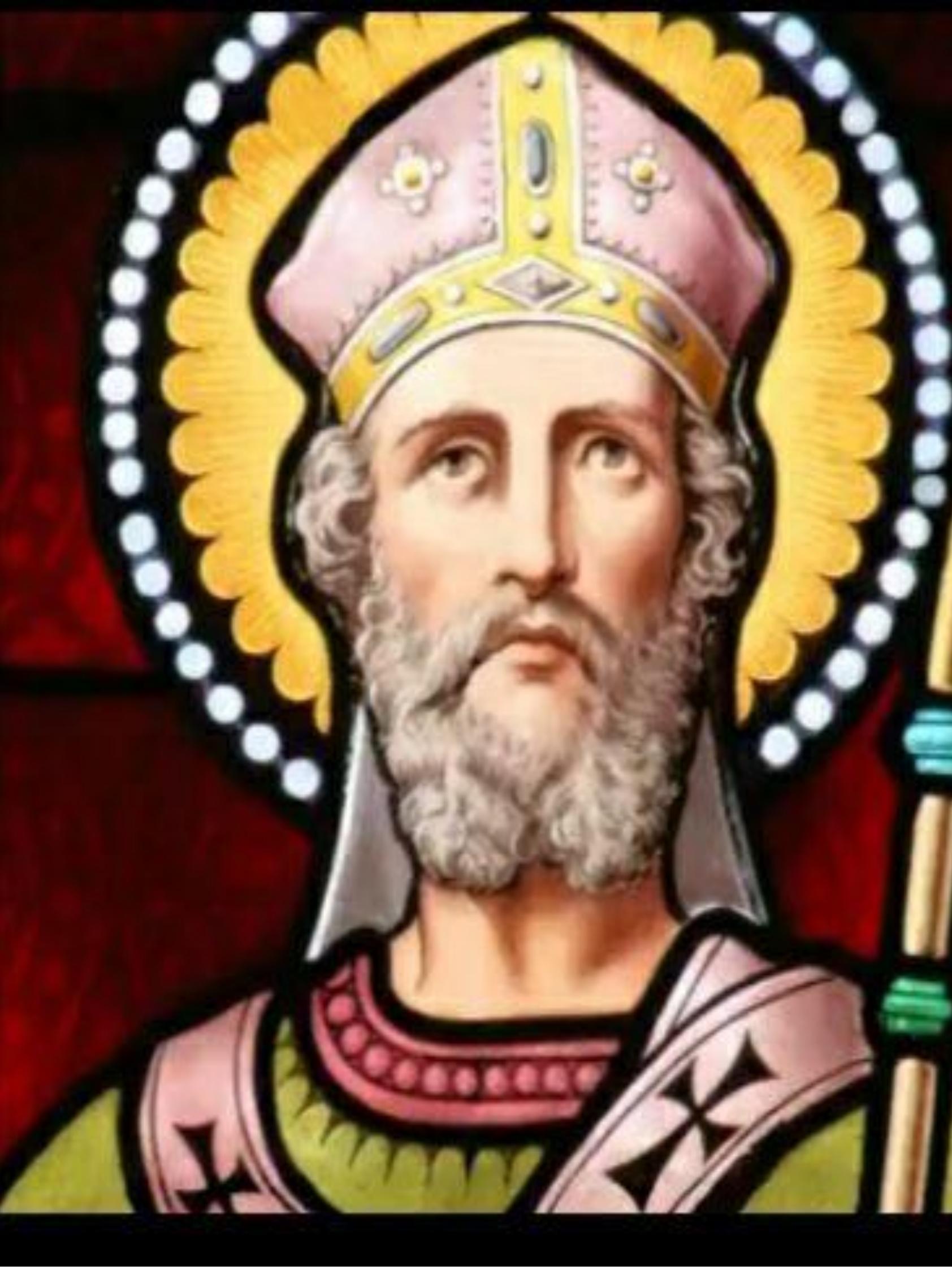
- መልካም ቁጥርና ልንረዳ የሚገባው ሁሉትንም ማለትም እምነትንም ጥሩንያቻቷዋንም ይዘን ነው::

□ አንሰልም

(Anselm)

የፍርዃት ዘመን - 1033 - 1109፩.፩

- የሚከተለዋቸኝን ማስቀመጥ ነበር፡፡
- እምነት እና ምክንያት ለሁለት ተለያይታው የሚያመ-
- እና እድልም፡፡
- “ለመረዳት እምናለሁ፡፡”

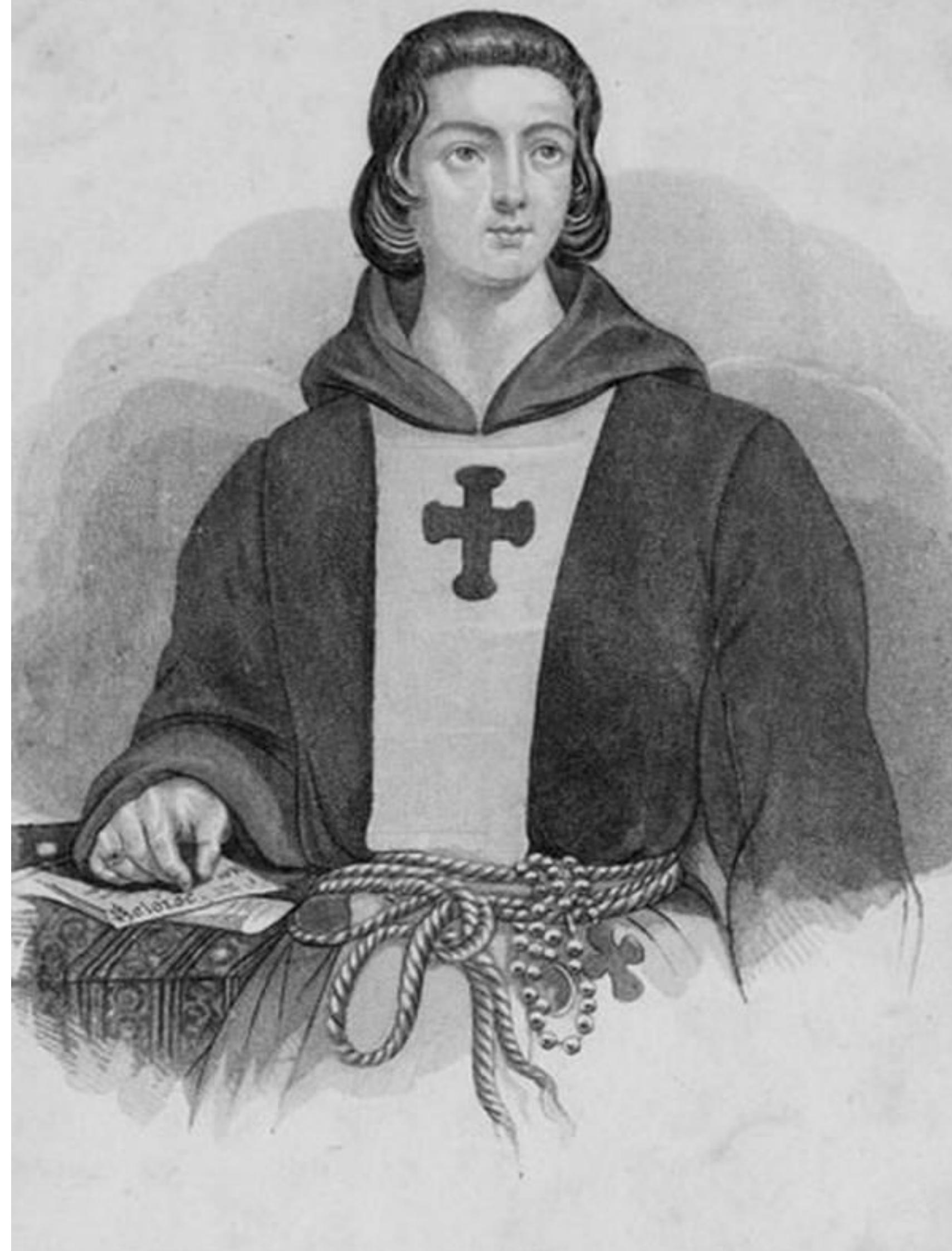

□ የፌርዕስ አበራልድ

(Peter Ablerard)

የጥረትዕስኑ - 1079 - 1142ዓ.ም
የዘፈዎች ደሳኔ - አዋጅና አያደለዎ

- “ከጥርጥር ወደ ቴያቄ፣ ከጥያቄም ወደ እውነት እንደርሱለን፡”

□ የቀናና ሆነት

(Canon Law)

በመጀመሪያ የተዘጋጀበት ጊዜ - 1140 ዓ.ም

- በዚህ የጥናቸው ማධበል ወሰን በተከርስቲያን ለተወስኑ ጊዜ በሆኑም ጥቅምና አሰጣጥቷል፡፡
- በየተከርስቲያን ወሰን እና ሁኔታ ደንብ ያገለግለል ነበር፡፡
- ስርዓት እና ደንብ ስላነበዎች በተከርስቲያን ይበልጥ ዘይል እንዲኖሩት አይደረሰል፡፡
- 1140 ዓ.ም. የተባለ መነከራብ ቅድምት የበተከርስቲያን ቅናና ሆነትን ስብሰብ ማስቀመጥ የቻሉ ስው ነበር፡፡
በዚህም ፍዴንደኛ "የቀናና ሆነት አበት" የሚል ስያሜ አገኝተል፡፡

□ አንቀጽ

(Inquisition)

የተወቃለት ገዢ - 1184 ዓ.ም

- የካቶለ በተከርስቲያን ነኩቃዎችን ለመቆጣት የተዋናው
ቋል እንቅስቻል ነው::
- 1184 ፕሮር ለቀበሌ 200 ዓመታት በካቶለ ክርስቲያን
አይ ተልቅ ተወስኗ ነበረው::
- መሰላምዎችን እና አይሁዳዎችን በማስታወሻ እና ለመቆጣት
የታወቀ እንቅስቻል ነበር::

□ ቅማስ አካወና

(Thomas Aquinas)

የጥረትዕዝ - 1224 - 1274ዓ.ም

- ካሬ መለከተን መመሌከት ያለበን ከእግዥአብያር እንዳር
በታች ነው በላይ ያመን የነበረ ሰው ነው::
- በፍልሰፍና እና በነገረመለከት መህከል ያለ ሌየነት እንዳለ
ግን እርስ በእርስ የሚይቻሉ እንደሆነ ያሳያ ሰው ነበር::

□ የጊዜት

(Gerbert)

የመጀበት ዘመን - 999 –1003 ዓ.ም

- ለአዲስ ትምህር ወደ ስነዎች ሲሆን የመሳለምችን
የመጠየቅ ማስረዳ እና ወደ በተከርስተያን ያመጣ ስው-
ነበር፡፡
- መግሰኑን በመሰብሰብ እና በመገልበጥ ትልቅ በተ
መግሰኑ አደራሻታል፡፡

□ ከጠና ቤተክርስቲያኖች

(Gothic Church)

ደሰኔ የነበረበት ዘመን - 1150 – 1520 ዓ.ም

- የእግዥ አብዛኛውን አቅ ማለት፣ ስዕታዊ ደንብ ከፍ ማለት
ምልከትነት ለማሳየት ይጠቀሙት ነበር፡፡
- ከ30 እስከ 40 ፈቃ ደረሰ ከፍታ ያላቸው እናደ ገዢነቶ
ናትረዳም ከኤድሬል ያሉ ታላላቅ ቤተክርስቲያኖች
በትክክ የሰነድ ሁኔታ ተስተዋል፡፡
- ከ1170 እስከ 1270 ደረሰ በፈረንስ ቦታ ከ500 በላይ
ታላላቅ ቤተክርስቲያኖች ተገኘበትው ነበር፡፡

